

TÜRKİYE’NİN BİLİM ve TEKNOLOJİ GÜCÜNÜN ENERJİ SEKTÖRÜNDE KULLANIMINDA İÇ VE DIŞ PIYASALARIN ETKİSİ

ERKAN ÇETİNKAYA

Elektrik Yüksek Mühendisi

ÖZET

Türkiye’de Cumhuriyet dönemiyle başlayan aydınlanma ve bilimsel gelişmeler; sonuçlarını 1960’lardan sonra vermeye başlamıştır. 1963-77 yılları arasında 15 yıl sürekli ortalama %7 kalkınma hızı yakalanmıştır. Türkiye’nin hızla kalkınıp gelişmekte olan ülkeler sınıfından çıkıp gelişmiş ülkeler arasında haklı yerini alacağından endişe eden ülkeler, 1974 yılında, zor bir askeri harekelle, Kıbrıs’ın yarısına da hakim olabilecek güce de ulaşması sonucunda Türkiye’ye ambargo uygulamışlardır. İç ve dış dinamiklerin etkisiyle 1980’den sonra, Türkiye’nin ekonomik sisteminin esaslı bir şekilde değiştirilmesi dış piyasaların istediği doğrultuda sağlanmıştır. Türkiye’ye has bir model olan Karma Ekonomik Sistem’den vazgeçilerek sözde serbest piyasa ekonomisine geçilerek bilimsel ve teknolojik gücün kaynağı olan ulusal sanayi, emperyal güçlerin tasallutuna maruz bırakılmıştır. Bu özellikle sanayi ve teknolojinin temeli olan enerji sektöründe dışa bağıllığı artırmıştır. Enerji sektöründe de diğer sektörlerde olduğu gibi, ihtiyaçların tespiti ve sağlanması kararlarının yabancı uzman ve tekellerin iradelerine bırakılması; ihtiyaçların tamamen yurtdışı kaynaklardan karşılanması, ulusal bilimin gelişmesini de engellemektedir. Türkiye’nin halen sahip olduğu bilimsel ve teknolojik gücü, küreselleşme, liberalleşme ve serbest rekabet söylemleriyle yok edilme süreci içindedir.

Hatırlamanın olmadığı bir ülkede her şey mümkündür.

Tarihsiz bir ülkede kim ki hatırlamanın içini doldurur, kavramları belirler ve geçmiş anlamlandırursa geleceği o kazandırır.

Mustafa Kemal 1918

GİRİŞ

Sanayi Devrimi buhar makinasının icadıyla başlamıştır. Böylece daha az kütle ve maliyetle enerjinin sağlanması yolu açılmıştır. Zanaatta uzmanlık gelişmiş, mühendislik, bilim ve matematik birbirleriyle iç içe geçerek toplum ve piyasaya yeni kolaylıklar, yeni ürünler ve yeni ihtiyaçlar sunmuşlardır. Yeni ihtiyaçlar yeni teknolojileri geliştirmiş, yeni teknolojilerde yeni ihtiyaçları ortaya çıkarmıştır. Böylece bilim ve teknoloji şaşırtıcı bir hızla gelişmiştir. Bu gelişmenin sadece bilimsel ve teknolojik istidatla yaratıldığını söyleyemeyiz. Bu gelişmenin temelinde, keşfedilen yeni kıtaların, yeni kaynakların sömürülmesinden elde edilen finans gücünün olduğu gerçeğini de bilmeliyiz.

Türkiye’de sanayi devriminin ilk uygulamaları, buhar makinasının gemilerde kullanılmasıyla başlamıştır. Donanma ile birlikte, Tophane, Darphane, Tersane ve diğer tesislerin ihtiyacı olan taş kömürü, büyük döviz giderlerine katlanılarak ithal ediliyordu. Bu duruma çare arayan tersane mühendisleri, Türkiye sınırları içinde taş kömürü bulunabileceğini düşünmüşler ve araştırmalara geçilmesi için her taraf bilgilendirilmiştir.

Zonguldak Yöresinde Ereğli’nin 15 km kadar doğusunda Köseağzı’ndaki Neyren deresinin ağzında, 08 Kasım 1829’da ilk taş kömürünü bulan da askerliğini bahriyede yapan Uzun Mehmet’tir. Ereğli-Zonguldak kömür havzasında 1848 yılında yabancı şirketler taş kömürü üretimine başlamışlardır. Böylece Türkiye’de ilk sanayi bölgesi, enerji ham maddesi temelli olarak kurulmuştur. İşçi haklarıyla ilgili uygulamalar da ilk defa bu bölgede yapılmıştır.

Halen yürürlükte olan en eski kanun da buhar makinalarına ait 16 Teşrinsani 1329; 29 Zilhicce 1331 (03 Kasım 1913) tarihli “Murakibi Bahriyeden Maada Mahallerde Kullanılan Müvellidi Buharla, Buhar Hazinele ve Motörler Nizamnamesine Muhalefet Edenler Hakkında Kanunu Muvakkat”dir. Bu kanunun, hala bu şekliyle yürürlükte olması Türkiye’de, enerji yönetimi konusuna ne kadar ciddi (!) bakıldığının göstergesidir.

Enerji kaynağı olarak su ve rüzgarın yanında buharın kullanılması ve termodinamik biliminin gelişmesi, dinamo daha sonra alternatörün bulunması enerjinin, elektrik enerjisine dönüştürülerek iletiminin ve kullanımının kolaylaşması sonucunu doğurmuştur. Böylece elektrik enerjisi insan hayatının temel ihtiyaçları arasına girmiştir.

Elektrik Enerjisi konusu aşağıda başlıkları verilen bölümlere ayrılabilir.

- **Birincil Kaynaklar** (su, rüzgar, kömür, petrol, çekirdek, güneş ışığı ve diğer yakıtlar)
- **Dönüştürücüler** (su ve rüzgar türbinleri, buhar kazanları, buhar makinaları, gaz ve buhar türbinleri, generatörler, foto voltaik piller)
- **İletici ve dağıtıcılar** (hatlar ve trafolar)
- **Kullanıcılar**

Bu konuların her birinin piyasası vardır. Her konunun satıcısı, aracısı, alıcısı, bu piyasayı yönlendirir.

Türkiye’de enerji piyasası nasıl ve kimler tarafından yönlendirilmektedir?

Birincil kaynaklar nasıl elde edilmektedir?

Dönüştürücüler nasıl ve nerede üretilmektedirler?

İletici ve dağıtıcılar nasıl projelendirilip inşa edilmektedirler?

Kullanıcılara enerji sunumu nasıl yapılmaktadır?

Bu soruların her birine cevap arandığında görülecektir ki; ulusal gelirin en büyük kısmını teşkil eden (hem üretim ve hem de yatırım yönünden) enerji sektöründe bütün kararlar özellikle 1983’den sonra yabancı piyasa güçlerinin etkisi ve hatta baskılarıyla alınmıştır. Yabancı piyasa güçlerinin bu kararları aldırırken ileri sürdükleri savlar:

- 1- Sizin bunu yapacak teknolojiniz yok.
- 2- Enerji ihtiyacınız hızla arttığından zamanınız yok.
- 3- Yeterli finans gücünüz yok.
- 4- Bunu ancak biz yaparız.

Yabancı piyasa güçleri, bu savlarını da yarattıkları olaylar ve etkileriyle de güçlendirirler. Savlarının doğruluğunu da savunan, etkili bir takım, yerli piyasa güçlerini de yanlarında bulmakta güçlük çekmezler.

TÜRKİYE’DE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM TESİSLERİ YAPIM TEKNOLOJİSİ

Halen bulunduğumuz teknolojik seviyeyi belirlemek ve incelemek için 20 sene öncesinde neler yapılmış onları hatırlatmak istiyorum.

1983 Ağustos ayı başında Hirfanlı Hidroelektrik Santralına ait 32 MW nominal gücündeki 4. türbin-generatör ünitesi ve yardımcı tesisleri arızasız olarak üretime başlamıştır. Bu ünite yurt içinde kamu ve özel sektöre ait 27 kuruluşun 40 ayrı iş yerinde, halen dağıtılmış ve parçalanmış olan Türkiye Elektrik Kurumu'nun gayretleri, öncülüğü ve organizasyonu ile %100 yerli olarak imal edilmiştir. 20 seneden beri de çalışmakta, elektrik enerjisi üretmektedir. Bu ünitenin tesisi için o zamanın fiyatlarıyla 640 milyon TL civarında bir harcama yapılmıştır. Bu duruma göre birim kW başına tesis bedeli olarak 20 000 TL harcanmıştır. Oysaki; aynı güçte bir türbin-generatör ünitesi ile yardımcı teçhizatının yurt dışındaki yabancı imalatçı firmalardan satın alınması durumunda döviz olarak ödenecek paranın yine o zamanki Türk parası karşılığı birim güç için takriben 45 000 TL/kW ve 32 MW içinse takriben 1.5 milyar TL civarında olacağı tahmin edilmiştir.

Türkiye'de imal edilen bu türbin-generatör ünitesinin nasıl imal edildiğinin herkes tarafından bilinmesi teknolojik seviyemizin tespiti bakımından çok önemlidir. 32 MW gücündeki türbin-generatör ünitesi ve yardımcı donanımının imalat ve tesisinin gerçekleştirilmesi için aşağıda kaydedilen 27 kadar değişik kuruluşa ait 38 ayrı iş yerinde değişik işler yapılmıştır.

1- Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğü:

A- Hidrolik Santrallar İşletme Dairesi Başkanlığı:

İmalat projeleri ile teknik ve idari şartnamelerin hazırlanması, ihale işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve eşgüdüm hizmetleri.

B- Hirfanlı ve Yöresi Hidroelektrik Santralları İşletme Müdürlüğü:

İmalat projelerinin hazırlanması, 154 kV ayırıcıların imali, PMG generatörünün imali, türbin hız regülatörünün imali ve beton döküm işleri dahil montaj faaliyetleri.

C- Hidrolik Santrallar Sarıyar Merkez Atelyesi:

Generatör stator bobinleri ile generatör rotor kutuplarının ve generatör soğutucularının imali için özel makinaların imali. Bu makinaları kullanarak sargıların üretimi, generatör rotor kutuplarının imali ve generatör stator saclarının temizlenip izole edilmesi.

D- İletim Şebekeleri İşletme Dairesi Başkanlığı Adapazarı İmalat Müdürlüğü:

Elektronik ikaz sistemi ile gerilim regülatörünün projelendirilmesi ve imali.

E- İletim Şebekeleri İşletme Dairesi Başkanlığı Test Müdürlüğü:

Sarıyar'da imal edilen sargıların izolasyon testlerinin, imalat ve montaj safhalarında yapılması.

F- Şebeke Tesis Dairesi Başkanlığı Merkez Atelyeleri:

Türbin panosu ile yardımcı panoların imali.

G- Satın Alma Dairesi Başkanlığı:

Yurt içinde özel sektöre yaptırılan tüm işlerin ihalelerinin gerçekleştirilmesi ve yurt dışından temini zorunlu olan izolasyon malzemelerin satın alınması.

H- Termik Santraller İşletme Dairesi Başkanlığı Kimya Laboratuvarı Müdürlüğü:

Özel kimyasal analizlerin yapılması.

2- Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Ankara Makina Fabrikası:

Türbin emme borusu, türbin salyangozu, türbin kapağı ve aynaları, türbin kılavuz yatağı, türbin ayar kanatları ve hareket iletim kolları, türbin ayar kanatları servomotorları, türbin kelebek vanası ve servomotoru, türbin rotoru ve türbin şaftı, generatör rotoru gövdesi ve generatör şaftı, taşıyıcı yatak, taşıyıcı köprü, generatör statoru gövdesi, üst köprü, generatör muhafazası, basınçlı ve basınçsız yağ tankları ve boru donanımları, basınçlı ve basınçsız su devreleri boru donanımları gibi ana ve yardımcı tüm mekanik teçhizatın imali.

3- Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları:

A- Dökümhaneler Müdürlüğü:

Türbin ve generatör şaftları ile kelebek vana şaftının ve taşıyıcı başlık ve muyluların dökülmesi, generatör taşıyıcı yatağı pabuçlarının ve beyaz metalin dökülmesi, türbin rotoru kanatları ile alt ve üst gövdelerinin dökülmesi.

B- Makina Fabrikası Müdürlüğü:

Taşıyıcı yatak pabuçlarının işlenmesi, türbin rotoru kepinin işlenmesi.

4- MKE Kırıkkale Çelik Fabrikası Müdürlüğü:

Yardımcı şaft ile türbin ve generatör şaftları kavramalarının dökülmesi ve dövülmesi Karabük Demir Çelik Fabrikalarında dökülen türbin şaftı ile generatör şaftının ve kelebek vanası şaftının dövülmesi.

5- Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları:

Generatör rotor nüvesi özel sacları ile generatör rotor nüvelerine ait özel sacların imali.

Hirfanlı hidro-elektrik santralının 4. ünitesinin %100 yerli olarak imal edilmesiyle başlatılan hareket ve çaba ne yazık ki çabuk sönmüştür. Bu hareketin hemen sonunda ihalesi yapılan 2x31 MW Adıgüzel santrali için firmaların verdikleri teklifler aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Tablodan görüldüğü gibi yerli üretimde %100'lük bir mertebeden %15 duruma inilmiştir.(İhale Çin firmasında kaldığı için.) 1983 Ağustos ayında 1 \$ 240 TL değerindedir. Bu kur değerine göre, Hirfanlı IV. Ünitesinin birim fiyatı 83 \$/kW'dır. Hirfanlı IV. Ünitesiyle aynı güç değerlerine sahip Adıgüzel Hidro-Elektrik Santrali için Batı Avrupa firmalarının verdikleri fiyatlara göre, yerli üretim; %57 daha ucuz olduğu, yabancı imalata göre daha iyi bir performans gösterdiği halde tercih edilmemiştir.

Firma Adı	Anahtar Teslimi Fiyat \$	KW Başına Maliyet \$	Yerli İmalat ve Montaj Payı %
Andritz (Avusturya)	8 250 300	129	17
Elin (Avusturya)	10 887 135	170	13
Skoda (Çekoslovakya)	7 259 937	113	40
Jeumont-Schneider	9 817 524	153	13
Noell (B.Alman)	6 328 140	90	10
Romenergo (Romanya)	6 424 112	100	19
Brown-Boweri	9 348 480	146	15
G.I.E.(İtalya)	8 638 192	135	16
China (Çin)	5 260 915	82	15
Rade Koncar	8 674 023	136	25

Hidrolik santralla ilgili bu hatırlatmayı yaptıktan sonra termik santral üretiminde teknolojik seviyemizin nasıl bir gelişme gösterdiğini inceleyelim.

Türkiye'de ilk termik santral 1913 yılında işletmeye giren Silahtarğa elektrik santralıdır. 90 yıldır Türkiye'de termik santral işletmesi yapılmasına, teknik üniversitelerimizde buhar türbinleri imalatına ait dersler okutulmasına rağmen henüz buhar türbini imalatı yapılabilmiş değildir. Buhar türbininden önce buharın üretildiği buhar kazanları imalat teknolojimiz, buhar kazanını teşkil eden birimlerin incelenmesiyle anlaşılabilir.

Bir buhar kazanını teşkil eden birimler:

1- Çelik Konstrüksiyon

- a-Kazan taşıyıcı çelik konstrüksiyonu
- b-Kazan dairesi çelik konstrüksiyonu
- c-Kömür bunkerı çelik konstrüksiyonu
- d-Kazan dairesi ızgara sac döşeme merdiven ve korkulukları
- e-Kazan ve bunker binası dış kaplaması

2- İzolasyon

- a-Tuğla işleri
- b-Kazan izolasyonu
- c-Hava ve gaz kanalları izolasyonu
- d-Tanklar borular ve ventillerin izolasyonu

3- Elektrofiltre ve yardımcıları

- a-Çelik konstrüksiyon
- b-Sac gövdeler ve toz toplama bunkerleri
- c-Platformlar, korkuluklar ve merdivenler
- d-Elektrotlar silkme mekanizmaları ve donanımları
- e-Elektrik kumanda ve denetim donanımları
- f-İzolasyon ve sac kaplama işleri

4- Yakıt yağı yakma tesisatı

- a-Yakıt alma, transfer ve brülör pompaları ve filtreler
- b-Depolama tankları
- c-Yakıt boru donanımı ve izolasyonu
- d-Yakıcılar ve ateşleme sistemi elektrik donanımı
- e-Ölçü denetim aygıtları

5- Su arıtım sistemi

6- Boru sistemi

7- Kömür hazırlama tesisleri

- a-Ön kömür kırıcılar ve elekler
- b-Park makinaları
- c-Kömür taşıyıcı bantları ve çelik konstrüksiyonu

8- Kömür bunkerleri ve besleyicileri

9- Kömür değirmenleri

- a-Kömür değirmenleri
- b-Sıcak gaz emiş kanalları

10- Toz kömür yakıcıları ve kanalları

- a-Toz kömür yakıcıları
- b-Toz kömür kanalları
- c-Cüruf çıkarıcıları

11- Basınçlı kısımlar

- a-Buhar domu, askı ve seperatörleri
- b-Kızdırıcılar ve kollektörler
- c-Isıtıcı borular ve kollektörler
- d-Düşüş boruları
- e-Alt kollektörler
- f-Eko boruları
- g-Kızgın buhar soğutucuları ve su püskürtme sistemi
- h-Kazan besleme suyu devresi donanımları

12- Hava ısıtıcıları

13- Kurum üfleyicileri

14- Hava ve gaz kanalları

15- Fanlar ve pompalar

16- Basınçlı hava sistemi

17- Cüruf çıkarma ve uçucu kül nakil sistemi

18- Duman gazı filtrasyon sistemi donanımları

19- Elektrik ve ölçü kontrol kumanda sistemleri ve donanımları

Görüldüğü üzere sadece bir buhar kazanının imalatında sanayi ve teknolojinin tüm unsurları kullanılmaktadır. Bütün bu belirtilen donanımlar Türkiye'de imal edilebilir, imal da edilmiştir. Örnek olarak Türkiye Şeker Fabrikaları, 20 t/h (7MW) kapasiteden 100 t/h (35 MW) kapasiteye kadar buhar kazanı imal etmektedir. Şeker şirketi ilk defa 1964 yılında 40 t/h kapasiteli 4000 kcal/kg'lık linyitle çalışır 5 adet buhar kazanını muhtelif şeker fabrikaları için imal ve monte ederek işletmeye almıştır. Daha sonra ülkemizde 4000 kcal/kg alt ısı değerinde linyitin temininde zorluklar bulunduğundan, 2500/4000 kcal/kg alt ısı değerli linyit yakabilecek 100 t/h 450°C 37 atü nominal buhar üretme kapasiteli, toz kömür püskürtmeli buhar kazanları imalatına başlanmıştır. 1974 yılından 1981 yılına kadar 7 adet kazan imal edilerek işletmeye alınmıştır.

Şeker şirketi sanayi tipi buhar kazanlarının imalatı yanında santral tipi buhar kazanlarını da imal edebilmek için gerekli donanımaya yaptığı tevsiat yatırımlarıyla sahip olmuştur. Halen, tek vardiyada 8000 m²/yıl ısıtma yüzeyi (membran duvar) üretim kapasitesine sahiptir. 315 MW 1000t/h 1 800 GWh /yıl kapasiteli bir termik santral buhar kazanının ısıtma yüzeyi ihtiyacı 9 000 m² dir. İki vardiyalı bir çalışma ile bu ihtiyaç fazlasıyla karşılanmaktadır.

1983 yılında Türkiye’de santral tipi buhar kazanı imalatı yapmak üzere kısa adı BUKAŞ olacak, TEMSAN, GAMA, TÜRKŞEKER, GÜRİŞ ve VKW şirketlerinin iştirakiyle bir şirket kurma girişiminde bulunulmuş, ancak ana sözleşmesi hazırlanan bu girişim başarıya ulaştırılmamıştır.

Ancak; Şeker Şirketi 1983 yılından bu yana kurup işletmeye aldığı 10 Şeker Fabrikasında kendi ürünü olan, linyit yakıtını kullanan yüksek basınçlı, kızgın buharlı, kazanları imal edip devreye almıştır. Buhar kazanı üretim teknolojisinde belli bir birikime sahip olan Şeker Şirketi kendi araştırmaları sonucunda akışkan yataklı kazanlarda imal etmiştir. Izgaralı 50 t/h kapasiteli kazan modifiye edilerek akışkan yataklı hale getirilmiştir. Ayrıca Yozgat Şeker Fabrikası’nda 25 t/h (8 MW) gücünde Akışkan Yataklı Kazan 2003 yılında imal ve montajı tamamlanarak işletmeye alınmıştır.

Böylesine bir teknolojik güce sahip Şeker Şirketi de Niyet Mektuplarıyla verilen taahhütler çerçevesinde özelleştirilerek yok edilme sürecine sokulmuştur.

TÜRKİYE’NİN BİLİM VE TEKNOLOJİK GÜCÜNÜN GELİŞMESİNİN ENGELLENMESİ

Dünyanın merkezi denilebilecek bir coğrafi konumda bulunan Türkiye tarihin her döneminde Dünya piyasasına hakim olmak isteyen güçler için yenilmesi hiç olmazsa denetim altında tutulması gereken bir ülke olarak düşünülmüştür. Şu anda Dünya’nın ilk 20 ekonomik gücü içinde bulunan Türkiye kısa zamanda ilk 10 gelişmiş ülke arasına girebilir. Bu elbette Türkiye’ye rakip ülkeler için, geleneksel olarak Türklere her ne şekilde olursa olsun karşı olan ülkeler için kabul edilebilir bir olgu değildir. Rakip piyasa güçleri kendileri için bir tehlike olacak gelişmiş bir Türkiye’nin oluşmaması için her türlü engeli çeşitli şekillerde Türkiye’ye sunmakta veya çıkarmaktadırlar. Türkiye’nin bilimsel ve teknolojik gelişmesinin önüne çıkarılan engeller yedi madde halinde şöyle sıralanabilir.

1- Eğitim

Aydınlanmanın kaynağı laik sistemin temeli olan Lise eğitiminin yozlaştırılması. Meslek okullarına da Lise unvanı verilerek Yüksek Öğretimde kaos yaratılarak eğitim kalitesinin düşürülmesi. En büyük patentimiz olan Türkçemizden gönüllü olarak vazgeçerek eğitimde yabancı dil öğretimiyle zaman kaybı ve bilimsel rekabet gücünün zayıflatılması.

2- Sendikalar

İşçi haklarının istismarıyla işçi ücretlerinin özellikle kamu kesiminde ortalama ulusal gelir seviyesinin çok üstünde artırılarak rekabet gücünün ve verimliliğin düşürülmesi; özelleştirmeler için bahane yaratılması. İşçi sendikaları kuvvetlendirilirken, Mühendis Odalarının etkinliklerinin, odalara üyelik mecburiyetinin kaldırılarak zayıflatılması.

3- İş Yasaları

İş yasalarında dış piyasa güçleriyle rekabeti önleyen, çalışmada etkinliği ve verimliliği azaltan hükümlere yer verilmesi. Devlet İhale Yasasıyla yabancı müteahhitlik kuruluşlarına ayrıcalıklar tanınması. Hizmetin serbest dolaşması anlaşmasıyla Türkiye'de yabancı mühendislere pazar olanakları açılması.

4- Standartlar ve Sınai Haklar (Patentler)

Ulusal standartlar yerine sınai ve teknolojik maliyetleri artıracak AB standartlarının yürürlüğe konulması. Görkemli Patent Enstitüsü binasını da yaparak dış piyasa güçlerinin ürünlerine koruma görevi sağlanması.

5- Özelleştirme Uygulamaları

Karma ekonomik sistemden vazgeçilerek ulusal sanayii dış piyasa güçlerine teslim etmek.

6- NGO'lar ve Çevre Korumacıların Kullanılması

Sınai maliyetleri, dış sanayi kuruluşlarıyla rekabet edemeyecek şekilde artırılmasını sağlamak üzere NGO'ları her zeminde kullanmak.

7- Toplumda Güven Duygusunun Yitirilmesi

Devlet ve hükümet kavramlarının karıştırılması, teknolojik istidadımızın olmadığı yönünde halkın ikna edilmesi ancak yabancı sermayeyle kalkınmanın sağlanacağı inancının yaygınlaştırılması.

Türkiye'nin 2002 yılı sonu itibariyle kurulu gücü 31 665,8 MW değerindedir. Her sene 3 000 MW gücün de sisteme ilavesi gereklidir. Bu Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik seviyesinin yükseltilmesi için büyük bir imkandır. Yapmadan öğrenilmez; öğrenilmeden de asla yapılamaz. Türkiye'nin elinde açık söylemek gerekir ki ne büyük doğal kaynaklar, ne de yeterli finansman kaynakları vardır, ancak elindeki en büyük kaynak insandır. Türkiye her sene ihtiyacı olan 3000 MW gücü kendi insanını kullanarak devreye sokabilmelidir.

SONUÇ

Teknik alt yapının olması, üretim ve teknolojik gelişme için yeterli değildir. Üretim iradesi ve güven kesinlikle gereklidir. Üretimin önündeki aşılması en güç unsur pazarlama sorunudur. Pazarlanamayacak bir ürün üretilemez. Piyasaya hakim güçlerin rekabetiyle baş edilebilir, bunun örnekleri de vardır. Ancak bu rekabet sürekli olmalıdır. Bizim rekabet gücümüz, haksız rekabet olarak gösterilip, yukarıda 7 maddede belirtilen unsurlar kullanılarak yok edilmeye çalışılmaktadır. Olmayan üretimle rekabet sağlanamaz. Üretimin olmadığı yerde ne rekabet ne de teknolojik gelişme sağlanabilir.

Türkiye'nin geleceğinin ipotek altından kurtulması, bilimsel ve teknolojik seviyesinin yükseltilmesi için enerji yatırımları en büyük imkandır. Enerji tesisleri her ne suretle olursa olsun tamamen yurt içi kaynaklar kullanılarak yapılmalıdır. Her türlü ideolojik ön yargılar, sloganlar bir tarafa bırakılarak geçmişte yapılan hatalar artık yapılmamalıdır. Dış piyasa güçlerinin (rakiplerimizin) telkin ve tasallutundan kurtularak kendi kararlarımızı kendimiz vererek kendimiz uygulamalı, Kamu Sektörü, Özel Sektör ayırımına son vermeliyiz. KİT'lerin özelleştirilmelerine son verilerek, KİT'lerin birikimi ve gücünü, özel sektörle buluşturarak Ulusal Sanayiye ayağa kaldırmalı, rekabet gücümüzü rakiplerimizin yaptıklarını da izleyerek, kuvvetlendirmeli ve dünyanın en gelişmiş ilk 10 ülkesi arasında ki hakkımız olan yerimizi almalıyız.

Cumhuriyet'in 80. Yılı'nı kutladığımız bu günlerde; tebliğimi Atatürk'ün 10. yıl nutkundaki sözleriyle bitiriyorum.

Asla şüphem yoktur ki, Türklüğün unutulmuş büyük medeni vasfı ve büyük medeni kabiliyeti, bundan sonraki inkişafı ile, atının yüksek medeniyet ufkundan yeni bir güneş gibi doğacaktır.